



**PREZES**  
**URZĘDU OCHRONY**  
**KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**  
**DELEGATURA URZĘDU OCHRONY**  
**KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**  
w Warszawie  
**RWA-61-2/04/MS**

Warszawa, dn. 8 grudnia 2004 r.

**DECYZJA Nr RWA - 35/2004**

- I. Na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w związku z art. 80 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003 r., Nr 86, poz. 804 ze zm.) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 ww. ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18, poz. 172 ze zm.)

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

**umarza się** postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczęte na wniosek Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Warszawie w związku z podejrzeniem stosowania przez Pawła Wrochnę, prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą P.H.U. ART – BUD, ul. Pijarska 109, 05-530 Góra Kalwaria, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na umieszczeniu we wzorcu umowy, stosowanym przy zawieraniu umów z konsumentami poza lokalem przedsiębiorstwa, postanowienia o następującej treści: *„W przypadku odstąpienia przez zamawiającego od wykonania usługi przez przyjmującego zlecenie ewentualnie uniemożliwienie przystąpienia do wykonania usługi, strony zgodnie ustalają, iż zamawiający poniesie koszty, na które składa się całość zużytego materiału do przygotowania realizacji umowy wraz z kosztami transportu tych materiałów do miejsca wykonania usługi wskazanego przez zamawiającego oraz koszty delegowania pracowników do wykonania tej konkretnej usługi. (Przedpłata gwarancyjna nie zostanie zwrócona)”* – który to zapis uniemożliwia konsumentom skorzystanie z przysługującego im, stosownie do art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. Nr 22, poz. 271 ze zm.), prawa odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa, w terminie 10 dni od jej zawarcia, co może stanowić naruszenie art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **jako bezprzedmiotowe.**

- II. Na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w związku z art. 80 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów

(tekst jedn. Dz. U. z 2003 r., Nr 86, poz. 804 ze zm.) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 ww. ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18, poz. 172 ze zm.)

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

**umarza się** postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczęte na wniosek Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Warszawie w związku z podejrzeniem stosowania przez Pawła podejrzenia stosowania przez Pawła Wrochnę, prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą P.H.U. ART – BUD, ul. Pijarska 109, 05-530 Góra Kalwaria, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na odmowie zwrotu tzw. przedpłaty gwarancyjnej w sytuacji, gdy konsument skutecznie odstępuje od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa, co pozostając w sprzeczności z art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. Nr 22, poz. 271 ze zm.), może stanowić naruszenie art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **jako bezprzedmiotowe.**

## UZASADNIENIE

W dniu 8 marca 2004 r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury w Warszawie wpłynął wniosek Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Warszawie (dalej: Wnioskodawca lub Rzecznik), uzupełniony pismem z dnia 26 marca 2004 r., o wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko Pawłowi Wrochnie, prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą P.H.U. ART – BUD z siedzibą w Górze Kalwarii (dalej: Art-bud lub Przedsiębiorca).

Podstawą skierowanego do Prezesa Urzędu wniosku były skargi mieszkańców Warszawy dotyczące niemożności wyegzekwowania od firmy Art-bud zaliczki wpłaconej na poczet wykonania umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa, pomimo skutecznego odstąpienia przez konsumentów od umowy. W swoim wniosku Rzecznik podniósł, że z treści wpływających skarg wynika, iż konsumenci zawarli umowy, na mocy których Art-bud zobowiązał się wymienić okna lub drzwi. Dalej Wnioskodawca wskazuje, iż część osób, do których była kierowana oferta, zostało wprowadzonych w błąd, poprzez podawanie przez Przedsiębiorcę nieprawdziwych informacji o partycypowaniu administracji budynku w kosztach usługi. Przedmiotowe umowy zostały zawarte w mieszkaniu konsumentów, a zatem, poza lokalem przedsiębiorstwa w rozumieniu ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. Nr 22, poz. 271 ze zm.; dalej: ustawa o ochronie).

Jak wynika z dokumentacji dołączonej do wniosku Rzecznika, konsumenci, którzy zwrócili się do niego o pomoc, postanowili skorzystać z prawa odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa w ustawowym terminie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o ochronie, zgodnie z którym „konsument, który zawarł umowę poza lokalem przedsiębiorstwa, może od niej odstąpić bez podania przyczyn, składając stosowne oświadczenie na piśmie, w terminie dziesięciu dni od zawarcia umowy”, a także w art. 4 ustawy o ochronie, stosownie do którego „jeżeli konsument nie został poinformowany na piśmie o prawie odstąpienia od umowy, bieg terminu, o którym mowa w art. 2 ust. 1, nie rozpoczyna się. W takim wypadku konsument może odstąpić od umowy w terminie dziesięciu dni od uzyskania informacji o prawie odstąpienia. Konsument nie może jednak z tego powodu

odstąpić od umowy po upływie trzech miesięcy od jej wykonania”, jednocześnie wnosząc o zwrot wpłaconych zaliczek. Pomimo podjęcia przez konsumentów wskazanych działań, Przedsiębiorca nie zwrócił wpłaconych kwot.

Dokonana przez Wnioskodawcę analiza wzorca *Zlecenia – Umowy*, przedstawianego przez Przedsiębiorcę konsumentom, pozwoliła na stwierdzenie, iż przedmiotowy wzorec nie zawiera pisemnego pouczenia o konsumenckim prawie odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o ochronie („*Kto zawiera z konsumentem umowę poza lokalem przedsiębiorstwa, powinien przed jej zawarciem poinformować konsumenta na piśmie o prawie odstąpienia od umowy w terminie, o którym mowa w art. 2 ust. 1, i wręczyć wzór oświadczenia o odstąpieniu, z oznaczeniem swojego imienia i nazwiska (nazwy) oraz adresem zamieszkania (siedziby); obowiązany jest także wręczyć konsumentowi pisemne potwierdzenie zawarcia umowy, stwierdzając jej datę i rodzaj oraz przedmiot świadczenia i cenę*”).

Wnioskodawca podniósł także, iż Art-bud odmawia konsumentom realizującym swoje ustawowe prawo odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa, zwrotu przedpłaty gwarancyjnej, zgodnie bowiem z pkt 1 stosowanego przez Przedsiębiorcę wzorca umowy „*W przypadku odstąpienia przez zamawiającego od wykonania usługi przez przyjmującego zlecenie ewentualnie uniemożliwienie przystąpienia do wykonania usługi, strony zgodnie ustalają, iż zamawiający poniesie koszty, na które składa się całość zużytego materiału do przygotowania realizacji umowy wraz z kosztami transportu tych materiałów do miejsca wykonania usługi wskazanego przez zamawiającego oraz koszty delegowania pracowników do wykonania tej konkretnej usługi. (Przedpłata gwarancyjna nie zostanie zwrócona)*”. A zatem, brzmienie powołanego zapisu wzorca jest sprzeczne z art. 2 ust. 3 ustawy o ochronie, na mocy którego „*w razie odstąpienia od umowy umowa jest uważana za niezawartą, a konsument jest zwolniony z wszelkich zobowiązań. To, co strony świadczyły, ulega zwrotowi w stanie niezmienionym, chyba że zmiana była konieczna w granicach zwykłego zarządu. Zwrot powinien nastąpić niezwłocznie, nie później niż w terminie czternastu dni. Jeżeli konsument dokonał jakichkolwiek przedpłat, należą się od nich odsetki ustawowe od daty dokonania przedpłaty.*”

Zdaniem Wnioskodawcy, ponieważ powyżej wskazane działania Przedsiębiorcy stanowią praktyki sprzeczne z ustawą o ochronie i są stosowane przez Przedsiębiorcę powszechnie w umowach z konsumentami, należy uznać, iż naruszenie zbiorowych interesów konsumentów w rozumieniu art. 23a ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003 r., Nr 86, poz. 804 ze zm.; dalej także: ustawa) jest oczywiste.

W dniu 8 kwietnia 2004 r., uznając okoliczności wskazane przez Wnioskodawcę za uprawdopodobniające naruszenie przez Art-bud przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu wszczął postępowanie w sprawie:

- I. podejrzenia stosowania przez Pawła Wrochnę, prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą P.H.U. ART – BUD, ul. Pijarska 109, 05-530 Góra Kalwaria, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na umieszczeniu we wzorcu umowy, stosowanym przy zawieraniu umów z konsumentami poza lokalem przedsiębiorstwa, postanowienia o następującej treści: „*W przypadku odstąpienia przez zamawiającego od wykonania usługi przez przyjmującego zlecenie ewentualnie uniemożliwienie przystąpienia do wykonania usługi, strony zgodnie ustalają, iż zamawiający poniesie koszty, na które składa się całość zużytego materiału do przygotowania realizacji umowy wraz z kosztami transportu tych materiałów do miejsca wykonania usługi wskazanego przez zamawiającego oraz koszty delegowania pracowników do wykonania tej konkretnej usługi. (Przedpłata gwarancyjna nie zostanie zwrócona)*” – który to zapis uniemożliwia konsumentom skorzystanie

z przysługującego im, stosownie do art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. Nr 22, poz. 271 ze zm.), prawa odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa, w terminie 10 dni od jej zawarcia, co może stanowić naruszenie art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

- II. podejrzenia stosowania przez Pawła Wrochnę, prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą P.H.U. ART – BUD, ul. Pijarska 109, 05-530 Góra Kalwaria, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na odmowie zwrotu tzw. przedpłaty gwarancyjnej w sytuacji, gdy konsument skutecznie odstępuje od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa, co pozostając w sprzeczności z art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. Nr 22, poz. 271 ze zm.), może stanowić naruszenie art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Pismem z dnia 9 kwietnia 2004 r. zawiadomiono o wszczęciu postępowania i wezwano Art-bud do złożenia żądanych informacji i dokumentów. Wobec braku odpowiedzi Przedsiębiorcy na ww. pismo, Prezes Urzędu, w piśmie z dnia 11 maja 2004 r. ponownie wezwał do przekazania informacji i dokumentów niezbędnych do dokonania ustaleń stanu faktycznego sprawy.

W dniu 14 maja 2004 r. w siedzibie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegaturze w Warszawie stawił się Pan Paweł Wrochna prowadzący działalność gospodarczą pod firmą P.H.U. ART – BUD w Górze Kalwarii. Bezpośrednią przyczyną stawiennictwa Pana Pawła Wrochny był ww. monit z dnia 11 maja 2004 r. Przedsiębiorca poinformował o zwrocie zaliczek wszystkim konsumentom, którzy odstąpili od zawarcia umowy. Jednocześnie zobowiązał się do niezwłocznego udzielenia wyjaśnień w formie pisemnej, a także do zredagowania wzorca umowy dostosowanego do wymogów przepisów ustawy o ochronie (notatka służbowa z dnia 14 maja 2004 r.). Ponieważ jednak wbrew zapewnieniom Przedsiębiorcy o niezwłocznym przesłaniu informacji i dokumentów, do których przekazania Art-bud zobowiązał się na spotkaniu w dniu 14 maja 2004 r., przedmiotowe informacje nie dotarły do UOKiK, pracownik UOKiK przeprowadził rozmowę telefoniczną z Art-bud, podczas której Przedsiębiorca zobowiązał się do udzielenia żądanych wyjaśnień i dokumentów w terminie do dnia 20 czerwca 2004 r. (notatka służbowa z dnia 18 czerwca 2004 r.). W związku z tym, iż ww. informacje i dokumenty nie dotarły do Delegatury UOKiK w Warszawie we wskazanym przez Art-bud terminie, w dniu 6 lipca 2004 r. pracownik UOKiK ponownie zwrócił się do Przedsiębiorcy o wyjaśnienia w tym przedmiocie. Art-bud wyjaśnił, iż w dniu 20 czerwca 2004 r. skierował do UOKiK pismo z żądanymi informacjami. Jako potwierdzenie Przedsiębiorca wskazał numer nadawczy pisma (notatka służbowa z dnia 6 lipca 2004 r.). Ponieważ czynności mające na celu potwierdzenie faktu wysłania ww. pisma nie przyniosły rezultatu, w rozmowie telefonicznej z dnia 15 lipca 2004 r. pracownik UOKiK wezwał Przedsiębiorcę do powtórnego przekazania pisma. Art-bud zobowiązał się uczynić to w terminie do dnia 20 lipca 2004 r. (notatka służbowa z dnia 15 lipca 2004 r.). W dniu 28 lipca 2004 r. w rozmowie telefonicznej Art-bud potwierdził przekazanie pisma w dniu 20 lipca 2004 r. (notatka służbowa z dnia 28 lipca 2004 r.).

W dniach 2 sierpnia 2004 r. oraz 4 sierpnia 2004 r. do Delegatury UOKiK w Warszawie wpłynęły dwa pisma Przedsiębiorcy o tożsamej treści, stanowiące odpowiedź na zawiadomienie o wszczęciu postępowania (przedmiotowe pisma wpłynęły do UOKiK odpowiednio w dniu 30 czerwca 2004 r. oraz 21 lipca 2004 r.). Art-bud wyjaśnił w nich, iż brak informacji o możliwości odstąpienia zgodnie z przepisami ustawy o ochronie

we wzorcu umownym stosowanym w obrocie z konsumentami, spowodowany był niewiedzą o konieczności umieszczenia takiej informacji. Przedsiębiorca poinformował również, iż radca prawny, który weryfikował treść wzoru nie zwrócił uwagi na nieodzowność umieszczenia tej informacji. Przedsiębiorca wyjaśnił, że wszystkie kwoty pieniężne pobrane od klientów tytułem zaliczki za wykonanie usługi, z którymi zostały zawarte umowy nie zawierające ww. informacji, zostały im zwrócone. Kwoty te pobrane zostały w większości przez jednego pracownika, który nie wywiązał się ze swoich obowiązków i okazał się nieuczciwy wobec firmy i klientów.

W dniu 24 sierpnia 2004 r. do Delegatury UOKiK w Warszawie wpłynęło pismo Wnioskodawcy, w którym ustosunkował się do wyjaśnień złożonych przez Art-bud. Rzecznik poinformował, iż Przedsiębiorca stawiał się w biurze Wnioskodawcy, gdzie uzyskał pouczenie o wymogach prawidłowo sformułowanego wzorca i zobowiązał się do zmiany kwestionowanych zapisów. W odniesieniu do zarzutu dotyczącego odmowy zwrotu przedpłat gwarancyjnych Przedsiębiorca wskazał, iż związane były one głównie z nieuczciwą działalnością jednego z pracowników firmy, który pobierając ww. opłaty nie informował pracodawcy o zawartych umowach. Jednocześnie, we wszystkich przypadkach konsumentów, którym wcześniej odmówiono zwrotu przedpłat gwarancyjnych, Przedsiębiorca wypłacił odpowiednie kwoty. Z uwagi na zadośćuczynienie roszczeniom konsumentów Wnioskodawca poinformował, iż nie znajduje podstaw do podtrzymywania swoich zarzutów.

Ponieważ powyższa deklaracja Rzecznika zrodziła wątpliwość Delegatury UOKiK w Warszawie, czy należy traktować ją jako wycofanie wniosku o nakazanie zaniechania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, co skutkowałoby umorzeniem postępowania, w rozmowie telefonicznej zwrócono się do Rzecznika o wyjaśnienia przedmiotowej kwestii. Wnioskodawca poinformował, iż jego celem nie było wycofanie wniosku i jednocześnie zobowiązał się do złożenia wyjaśnień w tym przedmiocie na piśmie (notatka służbowa z dnia 25 sierpnia 2004 r.), co uczynił w piśmie z dnia 3 września 2004 r. (wpływ do Delegatury UOKiK w Warszawie w dniu 10 września 2004 r.).

W dniu 3 września 2004 r. do Przedsiębiorcy wystosowano pismo, w którym zwrócono się o przekazanie aktualnego zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, wzoru umowy aktualnie stosowanego przez Art-bud w obrocie z konsumentami oraz wyjaśnień w zakresie procedury zawierania umów z konsumentami.

W dniu 30 września 2004 r. w rozmowie telefonicznej, Przedsiębiorca poinformował o planowanym zakończeniu działalności gospodarczej i o złożeniu wniosku o wykreślenie z ewidencji działalności gospodarczej. Pracownik UOKiK poinformował Przedsiębiorcę o konieczności przedłożenia w Delegaturze UOKiK w Warszawie decyzji organu ewidencyjnego o wykreśleniu (notatka służbowa z dnia 30 września 2004 r.).

W dniu 7 października 2004 r. drogą telefaksową, Art-bud przekazał pismo wyjaśniające z informacją o zakończeniu działalności gospodarczej z dniem 29 października 2004 r., jak również o procedurze zawierania umów z konsumentami oraz wzór *Umowy – Zlecenia* zawierający informację o prawie odstąpienia.

W dniu 8 października 2004 r. Przedsiębiorca skontaktował się z UOKiK w celu ustalenia, czy w prowadzonym wobec Art-bud postępowaniu powinien złożyć dodatkowe dokumenty i informacje. Pracownik UOKiK poinformował o konieczności przedłożenia zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej oraz ostatnio stosowanego wzorca umowy (notatka służbowa z dnia 8 października 2004 r.).

W dniu 25 października 2004 r. do Delegatury UOKiK w Warszawie wpłynęło pismo Przedsiębiorcy z dnia 13 października 2004 r., w którym wyjaśniono, iż druki *Umowy – Zlecenie* obowiązujące w firmie od dnia 15 czerwca 2004 r. zawierają informację o możliwości odstąpienia od ww. umowy w terminie 10 dni bez podawania przyczyn.

Jednocześnie poinformowano, iż ostatnia zawarta umowa pomiędzy Art-bud a konsumentem została zawarta przed ww. terminem.

W dniu 29 października 2004 r. wystosowano pismo, w którym zażądano uzupełnienia niezbędnych w sprawie informacji.

W dniu 10 listopada 2004 r. wpłynęło pismo Przedsiębiorcy zawierające wskazane przez Prezesa Urzędu informacje i dokumenty (potwierdzone za zgodność z oryginałem wzór nowej *Umowy-Zlecenie* oraz decyzji Burmistrza Miasta i Gminy Góra Kalwaria z dnia 25 października 2004 r. o wykreśleniu Art-bud z ewidencji działalności gospodarczej).

### **W toku postępowania dowodowego Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i zważył, co następuje.**

Pan Paweł Wrochna prowadził działalność gospodarczą pod nazwą P.H.U. ART-BUD Paweł Wrochna zgodnie z wpisem do ewidencji działalności gospodarczej. Miejscami wykonywania działalności gospodarczej były: 05-530 Góra Kalwaria, Ks. Sajny 27A, 05-530 Góra Kalwaria, ul. Pijarska 21 (przed dniem 26 lutego 2004 r. ul. Pijarska 109), cały kraj. Działalność zarejestrowano od dnia 15 października 2002 r. (załącznik do pisma Przedsiębiorcy z dnia 13 października 2004 r.).

W rozmowie telefonicznej z dnia 30 września 2004 r. Przedsiębiorca poinformował o planowanym zakończeniu działalności gospodarczej, co potwierdził później w swoich pismach z dnia 6 i 13 października 2004 r.

W dniu 10 listopada 2004 r. do Delegatury UOKiK w Warszawie wpłynęło pismo Art-bud, do którego załączono kopię decyzji Burmistrza Miasta i Gminy Góra Kalwaria z dnia 25 października 2004 r., mocą której postanowiono o wykreśleniu z ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Burmistrza Miasta i Gminy Góra Kalwaria z dniem 29 października 2004 r. wpisu dokonanego w dniu 10 października 2002 r. pod numerem 4265 dotyczącego działalności: montaż drzwi, okien, zamków, zabezpieczenia, remonty wykonywanej przez firmę P.H.U. ART-BUD Paweł Wrochna. Wykreślenie z ewidencji działalności gospodarczej nastąpiło w związku ze zgłoszeniem Przedsiębiorcy o zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej z dniem 29 października 2004 r.

Celem postępowania administracyjnego jest załatwienie sprawy przez wydanie decyzji, rozstrzygającej ją co do istoty. Temu powinna służyć działalność orzecznicza administracji publicznej zmierzająca do konkretyzacji praw i obowiązków wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Jednakże, cel ten nie zawsze może być osiągnięty z przyczyn różnego charakteru. Może bowiem nastąpić trwały zastój wyrażający się w umorzeniu postępowania, przy czym umorzenie postępowania traktowane jest jako środek ostateczny, niweczący dotychczasowe wyniki postępowania.

Zgodnie z art. 105 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania.

Umorzenie postępowania na podstawie art. 105 § 1 jest obligatoryjne, co oznacza, iż ustalenie przesłanki bezprzedmiotowości postępowania stwarza obowiązek zakończenia postępowania w danej instancji przez jego umorzenie, ponieważ brak podstaw do rozstrzygnięcia sprawy co do jej istoty. Dalsze prowadzenie postępowania w takim przypadku stanowiłoby o jego wadliwości, mającej istotny wpływ na wynik sprawy.

Podkreślić przy tym należy, iż przesłanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze przed wszczęciem postępowania, co zostanie ujawnione w toczącym się postępowaniu, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania, a więc w sprawie już zawisłej przed organami administracyjnymi.

Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 24 kwietnia 2003 r. (sygn. akt III SA 2225/01) podniósł, że bezprzedmiotowość postępowania oznacza brak któregoś z elementów stosunku materialnoprawnego, skutkującego tym, iż nie można załatwić sprawy przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Jest to orzeczenie formalne, kończące postępowanie bez jego merytorycznego rozstrzygnięcia.

W doktrynie formułowany jest podział przesłanek umorzenia postępowania ze względu na jego bezprzedmiotowość na podmiotowe i przedmiotowe. Jako przykład przesłanki podmiotowej wskazuje się ustanie bytu osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej – strony postępowania mającej interes prawny w uzyskaniu rozstrzygnięcia (J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, C.H. Beck, 5 wydanie, Warszawa 2003, s. 470). O ile w odniesieniu do jednostek organizacyjnych ich byt prawny ustaje z chwilą wykreślenia z odpowiedniego rejestru, „wobec osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą identyczne znaczenie ma wykreślenie z ewidencji działalności gospodarczej.” (C. Kosikowski, *Przedsiębiorca w prawie polskim na tle prawa europejskiego*, Lewis Nexis, Warszawa 2003, s. 296).

Stosownie do brzmienia art. 100c ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów „stroną postępowania jest każdy, kto wnosi o wydanie decyzji w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów lub wobec kogo zostało wszczęte postępowanie o stosowanie takiej praktyki.” W części dotyczącej podmiotów legitymowanych czynnie, przedmiotowy przepis należy interpretować poprzez zdolność danego podmiotu do wywarcia określonego skutku w postaci wszczęcia postępowania, a więc łącznie z art. 100a ust. 1 i 2 ustawy („z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów może wystąpić: 1) Rzecznik Praw Obywatelskich; 2) rzecznik ubezpieczonych; 3) rzecznik konsumentów; 4) organizacja konsumencka (ust. 1). Z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, może także wystąpić zagraniczna organizacja wpisana na listę organizacji uprawnionych w państwach Unii Europejskiej do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich, jeżeli cel jej działania uzasadnia wystąpienie przez nią z wnioskiem o wszczęcie postępowania dotyczącego naruszenia wynikającego z niezgodnych z prawem zaniechań lub działań podjętych w Polsce, zagrażających zbiorowym interesom konsumentów w państwie członkowskim, w którym organizacja ta ma swoją siedzibę (ust. 2).”). Natomiast, z treści art. 23a ust. 1 zd. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów („przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy”) wynika, iż podmiotami legitymowanymi biernie są przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Mając powyższe na względzie, w ocenie Prezesa Urzędu, w związku z wykreśleniem z ewidencji działalności gospodarczej P.H.U. ART-BUD Paweł Wrochna, ustał byt tego Przedsiębiorcy, co stanowi o zniweczeniu konstrukcji strony podmiotowej stosunku materialnoprawnego istniejącego w momencie wszczęcia przedmiotowego postępowania.

W niniejszej sprawie Wnioskodawca postawił Art-bud zarzut stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. W związku z zaprzestaniem prowadzenia działalności gospodarczej i jej wykreśleniem z ewidencji, Pan Paweł Wrochna nie posiada już przymiotu przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a w konsekwencji nie dysponuje legitymacją bierną do występowania jako strona w przedmiotowej sprawie. Nieistnienie strony wobec której wszczęto postępowanie o stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, stanowi przeciwskazanie prawne do prowadzenia postępowania, a w konsekwencji uniemożliwia wydanie decyzji rozstrzygającej co do istoty.

W tym stanie rzeczy należało stosownie do art. 105 § 1 k.p.a. umorzyć – wszczęte w niniejszej sprawie – postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479<sup>28</sup> § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Delegatury UOKiK w Warszawie.

Otrzymują:

1. **Miejski Rzecznik Konsumentów w Warszawie**  
**Pani Małgorzata Rothert**  
ul. Górskiego 7  
00-033 Warszawa
2. **Pan Paweł Wrochna**  
ul. Ks. Sajny 27 A  
05-530 Góra Kalwaria